

مجموعه مقالات همایش علمی

شهرداری به منزله نهاد اجتماعی

سید محمدهادی ایازی (رئیس همایش)

علی اصغر محکی (دبیر همایش)

مرتضی خسروی (دبیر اجرایی همایش)

سید رضا صالحی امیری (دبیر علمی همایش)

انتشارات تپسا

به نام آن که جان را فکرت آموخت
چراغ دل به نور جسان پرا فروخت

سرشناسه	:	همایش علمی شهرداری به منزله نهاد اجتماعی (نخستین: ۱۳۹۰، تهران)
عنوان و نام پدیدآور	:	همایش علمی شهرداری به منزله نهاد اجتماعی / رئیس همایش: محمدصادق ایازی؛ دبیر علمی همایش: علی اسفندر محکمی؛ دبیر اجرایی همایش: مرتضی خسروی؛ دبیر علمی همایش: رضا صالحی امیری؛ به سفارش معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران؛ اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی، شرکت اندیشه‌سرای شهر.
مشخصات نشر	:	تهران: تیسرا، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	:	۵ ج: جدول، نمودار.
فروست	:	فرهنگ و اجتماع؛ غر
فروست	:	نگاشت شهر؛ غر
وضعیت فهرست‌نویسی	:	قیفا
موضوع	:	شهرداری - ایران - کنگره‌ها
موضوع	:	نهادهای اجتماعی - ایران - کنگره‌ها
شناسه افزوده	:	ایازی، سید محمدصادق، ۱۳۴۱-، رئیس همایش
شناسه افزوده	:	محکمی، علی اسفندر، ۱۳۴۲-، دبیر همایش
شناسه افزوده	:	خسروی، مرتضی، ۱۳۴۱-، دبیر اجرایی همایش
شناسه افزوده	:	صالحی امیری، رضا، ۱۳۴۰-، دبیر علمی همایش
شناسه افزوده	:	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران؛ اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی
شناسه افزوده	:	شرکت اندیشه‌سرای شهر (مدیر تولید)
رده‌بندی کنگره	:	۷۴۶۳ JS ۱۳۹۰ ۱۲۸۸۴/۱۱
رده‌بندی دیوپی	:	۳۵۲/۱۶۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۶۵۹۲۸۲

مطالب درج‌شده در کتاب حاضر، مجموعه مقالات پذیرفته‌شده در
همایش علمی «شهرداری به منزله نهاد اجتماعی» بوده و بیانگر دیدگاه‌های
«اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی» شهرداری تهران یا انتشارات تیسرا نمی‌باشد.

جلد پنجم

مجموعه مقالات همایش علمی

شهرداری به منزله نهاد اجتماعی

زمستان ۱۳۹۰

چاپ اول

شماره نشر

۶

کارگاه ساغر مهر

اجرا

سمیه سیاه‌پشت

ویرایش متن، جدول‌ها، نمودارها و شکل‌ها

حبیب‌الله مهرجو، محمد وحیدی، زهره خیراندیش،

گروه همکاران

فرهاد غایب، علی کاتب

طرح و اجرای جلد، آرایش صفحات،

سپیده امری

انتخاب فونت و حواشی متن

لوتوس، نازنین، بدر، میترا، زر - نازک، سیاه، سمیه

حروف استفاده شده

دفتره فشرده و کشیده

گروه همکاران

محمد ابرالقاسمی، مسیح علیان

پامهر

لیترگرافی روی جلد، متن و حواشی

سپیده صادقی، مشتاقین، محمد کریمی، زهره کیانی

گروه همکاران

چاپخانه کریمی

چاپ متن و روی جلد

مهدی کریمی، محمود صوفی

گروه همکاران

صحافی کریمی

صحافی

محمد کریمی، محمود خسروی

گروه همکاران

سعید احمدی

مدیر مسئول

با سپاس از یاری‌های عباس زارع مهدیه، نادر صادقی، محمدرحیم طایفه

شماره ۷۰۷، برج سمرقند، جنت آباد جنوبی، تهران

انتشارات تیس

www.Tees.ir

iTeesa@mail.com

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان، قیمت دوره: ۶۳۰۰۰ تومان

تعداد ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۶۱۹-۸-۷

شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۶۱۹-۹-۴

همه حقوق چاپ و نشر این اثر انحصاراً (طبق قرارداد) محفوظ است

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد

استفاده از مطالب با ذکر منبع بلاشکال است

مرکز پخش و فروش: مهرآوران:

تهران، میدان آرژانتین، بلوار بیهقی، خیابان چهاردهم شرقی، پلاک ۹، فروشگاه کتاب، تلفن: ۸۲۳۶۰

فهرست

- در تمنای مدنیت ۱
احمد مسجد جامعی
- رابطه قدرت و نقش شهرداری در شکل‌گیری نشانه‌های شهری مدرن تهران؛ مطالعه
موردی (شمس‌العماره، برج آزادی، برج میلاد) ۲۳
دکتر رحمت‌الله صدیق‌سروستانی، افشین حاکی‌نجف‌آبادی
- بررسی فعالیت‌های فرهنگی شهرداری در جذب مشارکت مردمی (مطالعه موردی
منطقه ۴ شهرداری تهران) ۶۷
محمد طلایی
- حکومت‌های محلی اجتماع‌محور، بستر اجرایی الگوی حکمروایی خوب شهری ۹۹
دکتر رحیم سرور، حسن اسماعیل‌زاده، دکتر مهدی امینی
- تحقق شهرداری به عنوان نهاد اجتماعی با تأکید بر آموزش شهروندی ۱۳۷
دکتر سروش فتحی، زهرا علاف بهبهانی
- بررسی سیر تحول شهرداری تهران از سازمانی خدماتی تا نهادی اجتماعی ۱۷۷
دکتر شریف مطوف، مرجان شاهرخیان

شهرداری در ایران: پایداری و نیایدی (مطالعه تطبیقی موقعیت کنونی مدیریت شهری در ایران و جهان)..... ۲۰۵
 بهیمه نظری، سعید یارمحمدی

محله‌محوری، رهیافتی برای مردمی‌شدن شهرداری‌های تهران در چشم‌انداز ۱۴۰۴..... ۲۲۵
 محمدعلی رجائی‌پوری، کامران زارعیان، شبنم قلمی، مریم هاتمی

روش‌شناسی استقرار شهر الکترونیک: ضرورتی در ایجاد شهرداری الکترونیک..... ۲۶۳
 مهرداد سرفرازی، وحید قلی‌پور، محمد توکلی

شهرداری به‌مثابه یک نهاد اجتماعی و شکل‌گیری شهروندان فرهنگی..... ۳۰۷
 علی‌اکبر صادقی، سید مرتضی موسوی، سمانه دلیری

ساختار، وظایف و فرایندهای اجتماعی و فرهنگی شهرداری‌ها (مقایسه کلان‌شهر تهران با کلان‌شهرهای جهانی)..... ۳۳۵
 مهدی امینی

نگاهی به حرکت شهرداری تهران در مسیر ارتقا به نهاد اجتماعی: مقایسه فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی کنونی شهرداری تهران نسبت به ده سال گذشته (سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰)..... ۳۶۳
 روح‌اله شکوهی بیدهندی

بررسی پیامدهای جهانی‌شدن در کشورهای در حال توسعه با تأکید بر کلان‌شهرها..... ۳۹۹
 دکتر حیدر لطفی، امیرعباس مفرد

استراتژی‌ها و راهکارهای جلب مشارکت مردمی با رویکرد اجتماعی و فرهنگی در مدیریت شهری..... ۴۲۷
 دکتر حمید پوریوسفی، مهدی شفقتی

بررسی نقش نهاد شهرداری در ارتقای جایگاه شهروندی ۴۵۱
چشمید میرزایی

مدیریت محله‌ای، سازوکاری برای توسعه شهری: فرصت‌ها و تهدیدها ۴۸۹
علی میرزائی، کاوس حیدری

بررسی و ارزیابی اصالت‌بخشی طرح‌های توسعه شهری به فضاهای اجتماعی شهر
(مطالعه موردی: طرح احیای میدان امام علی (ع) اصفهان) ۵۰۵
سید محمد امامی، افشین خاکی نجف‌آبادی

آموزش شهروندی محیط زیست، راهکار مشارکت اجتماعی شهروندان برای تحقق
توسعه پایدار شهری ۵۴۵
کاظم منافی شرف‌آباد

تحلیل مردم‌نگارانه یک تجربه: مشارکت شهرداری اصفهان در الگوی مسکن
مشارکتی جوباره ۵۷۳
نرگس آذری، آمنه بنایی

طراحی فضای شهری قابل دفاع: نمونه موردی: باغ - پیاده‌راه خوزدین، شهرک غرب،
تهران. ایران محور هفتم (قدرت، امنیت و سیاست شهری): فضاهای شهری و نقش
آنها در امنیت و ناامنی شهری ۵۹۷
مرجان شاهرخیان، نسیم شاهرخیان، شریف مطوف

روش‌ها و راهبردهای فرهنگی حرکت به سمت شکل‌گیری نهاد اجتماعی در مدیریت
شهری هنرهای شهری تهران، واژه‌هایی که در متن گم شده‌اند ۶۲۷
الهام نفیسی‌فر

راهکارهای ارتقای اثربخشی دوره‌های آموزش ضمن خدمت کارکنان شهرداری‌ها ۶۹۱
رضا تاج‌آبادی، سمیه شعبانی، محمد رحیمی، علی رنجبر

شهر، این محصول بشری، مجموعه‌ای از «کالبد و اجتماع» را دربرمی‌گیرد و انسان شهرنشین را در محیطی بسیار وسیع و در بستری از ارتباطات پیچیده، به سویی رهنمون می‌سازد که علی‌القاعده باید جهت‌گیری آن در راستای دستیابی او به «کمال انسانی و حیات طیبه» باشد؛ چرا که شهر، فقط یک سکونت‌گاه نیست، بلکه «آبادی» است که باید «روح اجتماع» در آن متبلور شده و هویت بگیرد.

باید پذیرفت که شهر، تجلی‌گاه «مناسبات و عرصه تولید اجتماعی» است و اساس پیدایش شهر و گسترش شهرنشینی در دنیای امروز بر مبنای «همکاری و تعامل نیروهای اجتماعی» ساکن در آن برای «پاسخگویی بهتر به نیازهای مشترک» بوده اما تعمق در سیر و سیره پرفراز و نشیب شهرها، بیانگر آن است که متأسفانه شهر به عنوان یک «محیط صرفاً جغرافیایی» که تنها جمعیتی در آن زیست می‌کنند، نگریسته شده و نه به عنوان یک «سازه اجتماعی» و بستری «پویا و زنده

برای تعالی انسان‌ها» در درون آن؛ و قطعاً تالی چنین نگاهی انسان‌های درون شهر را ملقب به «شهرنشین» خواهد کرد و نه «شهروند» دارای هویت و روح و روان.

البته، باید اذعان نمود که هر پدیده‌ای در جامعه شهری دارای یک «وجه اجتماعی» است که در «ساحت برنامه‌ریزی شهری» و «ساختار مدیریت شهری» بتوان به‌گونه‌ای فعالیت‌ها را تنظیم کرد که به «توسعه اجتماعی» ذیل محورهای اساسی «معنویت»، «عقلانیت» و «عدالت» کمک کند و طبیعتاً این امر بیشترین کمک را به ارتقای حس تعلق اجتماعی، هویت‌یابی و تأمین نیازهای روحی و روانی شهروندان خواهد کرد که متأسفانه خلأ این نیازها در کلانشهرها «محسوس و محرز» است.

کارآمدی‌سازی شهرداری در ارائه کمی و کیفی خدمات به شهروندان صرف‌نظر از «کارکرد اجتماعی» آن، فلسفه رویکرد شهر پایدار را عینیت می‌بخشد و در این رویکرد ساکنان شهر به‌عنوان شرکا و منتفعان اصلی فرایند توسعه خدمات شهری شناخته می‌شوند که به منظور تحقق آن باید کارکردهای خدماتی را که مبتنی بر زیست شهری استاندارد می‌باشد، در نظر گرفت؛ زیرا خدمات شهری بخش مهمی از قلسروی شهرداری بوده که همانند «پلی کوچک شهر» شهروند و شهرداری» را به هم متصل می‌کنند و با توجه به این نقش مهم است که باید مدیریت شهری دریابد آسیب‌شناسی عملکردی، ارزیابی کارکردی‌اش در فضاهای شهری، موجود تا چه اندازه کارآمد و یا ناقص و نامتناسب بوده است.

افزایش «کیفیت زندگی شهری» به همراه پررنگ شدن نقش اجتماعات محلی، از مزایای اتخاذ رویکردهای اجتماعی شهرداری

می‌باشد که اجتماعات محلی را به عنوان «پایه‌ای اساسی برای توسعه پایدار» می‌پذیرد؛ اما در رویکرد پیشین، «شهروندان» در حد «مردم متقاضی خدمات شهری» باقی می‌ماندند؛ لیکن تأکید رویکرد اجتماع‌محور در مدیریت نوین شهرداری به تبدیل شدن «شهروندان به شهروندان فعال» است و در این بین «پدیده خدمات شهری» هم نقشی اساسی دارد.

از آنجا که نگاه مدیریت خردگرای انسان‌محور به عنوان زیرشاخه‌ای از گفتمان مدیریت ذهنی به شهر، شهروند و شهرداری، می‌طلبد که باید آسایش عینی و آرامش ذهنی شهروندان مورد توجه باشد، ضروری است که گفتمان مدیریت شهری با رویکردی اجتماعی، «پیریزی» و «پیگیری» شود تا آرمان‌هایی همچون «شهروندانی و انسان شهری» محقق گردد؛ از این رو می‌بایست «کالبد شهر» و «ساختار شهروندی» را اساساً با در نظر گرفتن «کارکرد و عملکرد» اجتماعی شهرداری توسعه دهیم؛ و این به منزله تأمین توانان «نیازهای خدماتی» و «خواسته‌های روحی و روانی» است.

توجه به این امر که شهر و شهرداری با شهروندان معنا می‌یابد ما را به این امر واثق خواهد کرد که اگر برخی از کلانشهرهای ما و جهان، امروزه با تراکم معضلات اجتماعی که فرساینده کالبد شهر و ساخت شهروندی هستند، شناخته می‌شوند، دلیل آن چیزی جز «فصلت» از جنبه‌های اجتماعی در فضای زیست شهری نیست و به همین خاطر بنده بارها تأکید کرده‌ام که در ساختار مدیریت شهری بایستی درباره سازگار نمودن «تغییرات تکنولوژیک» با «تغییرات اجتماعی» دغدغه دائمی داشت؛ چرا که در رویکرد اجتماعی به مدیریت شهر تأکید می‌شود که هیچ توسعه و رشد کالبدی در شهر پذیرفته نیست مگر اینکه از قبل

درباره ابعاد و آثار فرهنگی و اجتماعی آن فکر شده باشد.

در رویکرد اجتماعی قطعاً به این واقعیت برخواریم خورد که شهراری متعهد و موظف است که در منش و روش توسعه‌گرایانه خود، توان خلق «شهر خوب» و تربیت «شهروند خوب» را پیگیری کرده و با پیوند زدن توسعه کالبد شهر با تعالی روحی شهروندان، زندگی شهری را برای آنها مؤسسه و زیبا و در نهایت به حیات طینه رهنمون سازد.

شهرداری تهران درصدد است تا بتواند نیازهای اجتماعی و فرهنگی شهر و شهروندان را از طریق مطالعه و تحقیق علمی به درستی شناسایی کرده و بین یافته‌های پژوهشی در سطوح راهبردی و کاربردی و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و اجرا، پیوند کارآمد و مستمر برقرار نماید که برنامه‌ریزی و اجرای همایش «شهرداری به منزله نهاد اجتماعی» در این راستا ارزیابی می‌شود.

تلاش و مساعی ما در چند سال اخیر با کاربست رویکرد اجتماعی همین بوده که «شهر ما انسانی‌تر» و «انسان‌های ما شهری‌تر» از پیش باشند تا در بسط و تعمیق پارامترهایی همچون معنویت، عقلانیت پیشرفت و عدالت دست‌یافتنی‌تر از گذشته شود؛ اما این نیاز به همراهی و همدلی نخبگان علمی و عملی دارد؛ به گونه‌ای که تهران به عنوان الگوی ممتاز الهام‌بخش دیگر شهرهای ما و جهان اسلام باشد که امید است انتشار کتاب‌هایی پیرامون موضوع «شهرداری به منزله نهاد اجتماعی» نیز مقوم گام‌های ما در این مسیر باشد. آمین.

و ما توفیقی إلا بالله علیه توکلت و إلیه انیب

محمدباقر قالیباف

تغییر در ماهیت پدیده‌ها و مسائل کلان استراتژیک یکی از ویژگی‌های دوران مدرن به شمار می‌آید. دامنه این تغییر و تحولات در تمامی سطوح خُرد و کلان و در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، بین‌المللی و مدیریتی مشهود و قابل لمس است. از جمله این مسائل و تحولات، تغییر در ساختار مدیریت شهر است. در اینجا دغدغه‌ها و مسائل جدیدی از جمله رقابت برای جهانی‌شدن شهرها، حل مسائل و معضلات شهرنشینی (ترافیک، آلودگی هوا، معضلات اخلاقی، فرهنگی، منابع پایدار مالی، مشارکت شهروندی، مدیریت مسکن و اراضی شهری) برای مدیریت کلان‌شهرها مطرح می‌شود و بر این اساس مدیریت شهری به‌ویژه در کلان‌شهر موظف و مجبور به تغییر در ساختار اداری - نهادی خود و نیز ایجاد تحول در کارکردها و وظایف خود می‌شوند. در این چهارچوب است که مدیریت شهری باید از وضعیت سنتی و تاریخی خود فاصله بگیرد و از نهادی صرفاً خدماتی و اداری به نهادی پُردامنه و

اجتماعی تغییر ماهیت یابد. از آنجاکه این تحول به سادگی میسر نیست و به تأملات و بررسی‌های علمی و پژوهشی نیاز دارد، مشارکت نخبگان و دانشگاهیان برای طی کردن این مسیر و تغییر وضعیت مدیریت شهری حائز اهمیت فراوان است. در همین راستا، شهرداری تهران بر آن شد تا با یاری اساتید، پژوهشگران و دانشگاهیان متخصص در مسائل شهری و علوم اجتماعی، اقتصادی، مدیریت و سایر رشته‌های مرتبط، همایش تغییر وضعیت شهرداری از نهاد خدماتی به نهاد اجتماعی را برگزار کند. با توجه به خلأ ادبیات در این حوزه، برگزارکنندگان همایش در ابتدا کوشیدند مفهوم محورهای همایش را تنقیح و مشخص نمایند. منظور از تبدیل و یا ارتقاء اصلاح و تغییر وظایف، مأموریت ساختارهای مدیریت شهری تهران از نهاد صرف ارائه‌کننده خدمات به موقعیت راهبری، تأثیرگذاری، مشارکت‌جویی و مشارکت‌طلبی، مدیریت فراگیری مسائل شهری، مدیریت جامع پدیده‌ها، مسائل، روندها و چالش‌ها و آسیب‌های فرهنگی اجتماعی و نهایتاً پذیرش مشروعیت عمومی و حقوقی نهاد شهرداری از سوی نهادهای حاکمیتی و عمومی و شهروندان می‌باشد. در واقع در این رویکرد شهرداری نباید در کنار سایر نهادهای خدماتی (مثل آب، برق، گاز و...) قرار گیرد و یا صرفاً به عنوان سازمان متولی امور جاری و یا حتی عمرانی شهر شناخته شود بلکه واجد ویژگی‌ها و صفاتی شود که در سایر نهادهای اجتماعی مثل خانواده، دولت، مذهب، آموزش و پرورش، اوقات فراغت و... قرار می‌گیرد.

ویژگی‌های ذاتی نهادهای اجتماعی، رفع نیازهای مهم و اساسی آدمی از قبیل تأمین امنیت، رفع نیازهای فیزیولوژیک، جامعه‌پذیری و غیره است. اکنون با توجه به تجارب مثبت بین‌المللی و جهانی باید

گفت که شهرداری در قامت یک نهاد عمومی غیردولتی باید بتواند بعضی از وظایف نهادهای اجتماعی سنتی، به علاوه نیازهای مدرن شهرنشینی، ارتقای کیفیت زندگی شهری در شهرهای جهانی مثل تهران را در دایره شهر مدیریت و تمشیت کند و نقش فعالانه‌ای در رفع نیازهای شهروندان در حوزه شهری بیابد. به این ترتیب شهرداری مانند دولت با عنوان نهاد نهادها عمل می‌کند البته در امور شهری، این مطلب به معنی تصدی کلیه وظایف سازمان‌های تخصصی نیست؛ لذا در این همایش به واکاوی مفاهیم مربوطه، تجارب، ایده‌ها و روش‌های تغییر پرداخته می‌شود.

در پایان باید تصریح کرد شهرداری تهران طی دو دهه گذشته اقدامات مهمی را در این مسیر انجام داده که در اینجا مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در واقع پذیرش مسئولیت‌هایی چون سلامت شهروندان، آموزش شهروندی، ایجاد فضاهای گذران اوقات فراغت برای شهروندان، ورود به حوزه زنان سرپرست خانوار و سالمندان و همچنین برنامه‌ریزی و فعالیت اجتماعی برای گروه‌های سنی از جمله کودکان و سالمندان برای بالا بردن کیفیت زندگی، و ورود به رفع آسیب‌های اجتماعی در فضاهای مختلف شهری، از مهم‌ترین اقدامات شهرداری در محورهای مختلف مسائل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی بوده که اجاب می‌کند شهرداری تهران در شکل نهادی اجتماعی مطرح شود.

اهداف کلان همایش

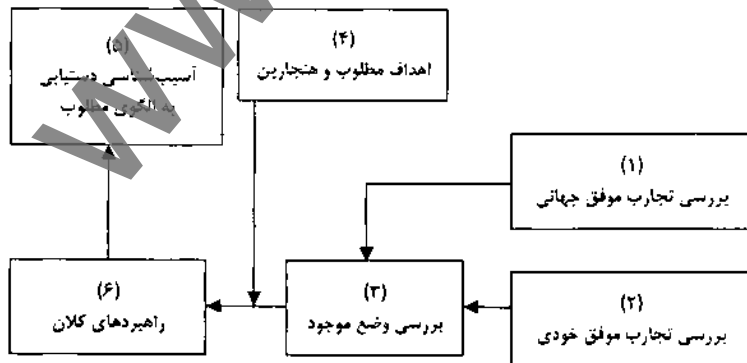
۱. ایجاد فرصتی برای بازاندیشی و تأمل در خصوص تغییر رویکرد و ارتقای وضعیت شهرداری تهران توسط نخبگان و جلب توجه به مردم به این موضوع؛

۲. ایجاد زمینه لازم برای انتخاب راهبردهای کلان و اجرایی مدیریت شهری تهران به منظور ارتقای جایگاه آن از نهاد خدماتی به نهاد اجتماعی؛
۳. جلب مشارکت نخبگان، اساتید و صاحب نظران برای تحقق و ارتقای موفقیت اجتماعی - فرهنگی شهرداری تهران.

اهداف خود همایش

۱. مرور ادبیات موجود و تجمیع آنها در قالب این همایش؛
۲. بررسی تجارب موفق مدیریت شهری در سایر کشورها برای تبدیل وضعیت مدیریت شهری به نهاد اجتماعی در کلان شهر تهران؛
۳. تعیین و تعریف اهداف و جایگاه مطلوب برای شهرداری تهران به منزله نهاد اجتماعی؛
۴. بررسی راهکارها و راهبردهای مناسب برای حرکت به سمت وضع مطلوب؛
۵. بررسی تجارب و وضعیت موجود در مدیریت شهری.

چهارچوب کلی و مفهوم شناسی

محورهای برگزاری همایش

بر اساس مباحث مطرح شده در کمیته علمی همایش، محورهای هفت گانه زیر برای برگزاری همایش مشخص شد:

۱. مباحث پایه

۱-۱. مفهوم شناسی؛ تبیین جایگاه و موقعیت، ضرورت ها و ویژگی های مدیریت شهری به عنوان نهاد اجتماعی (ضرورت بازنگری در تعریف شهرداری به منزله یک سازمان خدمات محور)؛

۱-۲. تبیین نظری شهرداری به منزله نهاد اجتماعی؛

۱-۳. مطالعه زمینه های لازم برای تحقق مدیریت شهری به منزله نهاد اجتماعی؛

۱-۴. بررسی تحول جایگاه شهرداری در برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور پس از انقلاب اسلامی؛

۱-۵. جایگاه شهرداری و مدیریت شهری در نظام حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران (تقسیم کار ملی و محلی)؛

۱-۶. شهرداری و ارتقای جایگاه شهروندی در مدیریت یکپارچه شهری؛

۱-۷. شهرداری و بازتعریف نیازهای شهروندی در چشم انداز ۱۴۰۲.

۲. تجارب

۲-۱. تجزیه و تحلیل تجارب جهانی در تبدیل وضعیت مدیریت شهری از سازمان خدماتی به نهاد اجتماعی (بررسی تطبیقی مدیریت یکپارچه شهری در کشورهای آسیایی و اروپایی)؛

۲-۲. تجزیه و تحلیل تجارب مدیریت شهری در کلان شهرهای

ایران برای ایفای وظایف جدید در قالب نهاد اجتماعی (بررسی ظرفیت‌ها، امکانات و منابع موجود شهرداری‌ها)؛
۲-۲. تحلیل موقعیت کنونی مدیریت شهری از حیث برخورداری از ویژگی‌های نهاد اجتماعی.

۳. راهبردها و راهکارهای ارتقای شهرداری به مثابه نهاد اجتماعی در شهروندان و شهر

۳-۱. استراتژی‌های تحقق نهاد اجتماعی در شهر و شهروندان

۳-۱-۱. روش‌ها و راهبردهای فرهنگی حرکت به سمت شکل‌گیری نهاد اجتماعی در مدیریت شهری؛

۳-۱-۲. روش‌ها و راهبردهای جلب مشارکت اجتماعی شهروندان در حرکت به سمت شکل‌گیری نهاد اجتماعی؛

۳-۱-۳. روش‌ها و راهبردهای اقتصادی - عمرانی و توسعه‌ای حرکت به سمت شکل‌گیری نهاد اجتماعی؛

۳-۲. راهکارهای مردمی‌شدن شهرداری (از مردم، با مردم، برای مردم).

۴. الزامات و زمینه‌های ارتقای شهرداری به مثابه نهاد اجتماعی در حوزه مدیریت شهری

۴-۱. اهداف، وظایف و مأموریت‌های جدید مدیریت شهری در شرایط شکل‌گیری نهاد اجتماعی؛

۴-۲. الزامات ساختاری، سازمانی و تشکیلاتی تحقق نهاد اجتماعی؛

۴-۳. الزامات مدیریتی، منابع انسانی و آموزشی برای تحقق ارتقای شهرداری به مثابه نهاد اجتماعی؛

۴-۴. بررسی و ارزیابی بسترهای حقوقی - قانونی و اداری برای ارتقای موقعیت شهرداری تهران به عنوان نهاد اجتماعی؛

۴-۵. وضعیت منابع مالی (پایدار) در تبدیل شهرداری به نهاد اجتماعی:

۴-۶. ظرفیت تکنولوژی‌های اطلاعاتی و رسانه‌ای در مدیریت شهری یکپارچه:

۴-۷. نظارت‌پذیری شهرداری و شرایط شکل‌گیری نهاد اجتماعی.

۵. چالش‌ها

۵-۱. موانع و مشکلات سیاسی و اجرایی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی:

۵-۲. تداخل و تعارض‌های وظایف شهرداری آتی با سایر نهادها و سازمان‌ها و راهکارهای برطرف‌سازی:

۵-۳. چالش‌های مدیریتی، تشکیلاتی و ساختاری:

۵-۴. موانع و چالش‌های حقوقی و قانونی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی:

۵-۵. موانع و چالش‌های اقتصادی و مالی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی:

۵-۶. موانع و چالش‌های فرهنگی و اجتماعی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی:

۵-۷. موانع و چالش‌های نظارتی ارتقای جایگاه شهرداری به نهاد اجتماعی.

ع ترسیم وضعیت مطلوب شهرداری به‌منزله نهاد اجتماعی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴

۶-۱. وضعیت مطلوب فرهنگی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴:

۶-۲. وضعیت مطلوب اجتماعی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴:

۳-۶. وضعیت مطلوب مدیریت شهری در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴؛

۴-۶. طراحی شاخص‌های شهرداری به منزله نهاد اجتماعی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴.

۷. قدرت، امنیت و سیاست شهری

۱-۷. رابطه بین قدرت و نشانه‌های شهری؛

۲-۷. فضاهای شهری و نقش آنها در امنیت و ناامنی شهری؛

۳-۷. طراحی شهری در ارتباط با فضا سازی شهری. نشانه‌سازی و رابطه آنها با قدرت و حکمرانی در شهر؛

۴-۷. نقش سیاست‌گذاری شهری در تحقق شهرداری به منزله نهاد اجتماعی.

سازوکارهای اجرایی

به منظور اجرای هرچه بهتر همایش، از طریق معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری تهران و نیز مدیر کل و کارشناسان اداره کل مطالعات فرهنگی شهرداری تهران، اعضای کمیته علمی همایش مشخص شدند که لیست اعضای آن در ادامه آمده است. اعضای کمیته علمی همایش در خصوص طراحی محورها، انتخاب مسئولان محورها، اعلام نظر در مورد داورى چکیده مقالات و نحوه داورى آنها، سفارش مقالات و در نهایت داورى مقالات، مشارکت فعالانه و مجدانه‌ای با کمیته علمی همایش مبذول داشته‌اند که جای دارد از تک‌تک این عزیزان سپاسگزاری و قدردانی شود. لازم به ذکر است داورى چکیده مقالات و نیز داورى اصلی مقالات با تعیین محورهای نظری، روشی و ویرایشی مشخص انجام شده است.

داوران همایش: دکتر سید رضا صالحی امیری، دکتر علی‌اصغر

محکمی. دکتر تقی آزاد ارمکی. دکتر رحمت‌الله صدیق سروستانی، دکتر مسعود کوثری، دکتر حمید شفیع‌زاده، دکتر سروش فتحی، دکتر پرویز پیران، آقای سید رضا مصطفوی (مشاور محترم معاونت اجتماعی - فرهنگی شهرداری)، سردار مرتضی طلایی (رئیس محترم کمیسیون اجتماعی - فرهنگی شهرداری تهران)، احمد مسجدجامعی (عضو محترم شورای اسلامی شهر تهران)، دکتر مهرداد نوابخش، دکتر منصور وثوقی، دکتر سید محمود نجابی حسینی، دکتر ابراهیم حاجیانی، دکتر محمد سلطانی فر، دکتر داود کریمی، دکتر محمد رضایی، دکتر آیت میرزایی، دکتر حسین ایمانی حاجیانی.

تقدیر و تشکر

کمیته علمی همایش لازم می‌داند از همکاری کلیه اساتید، پژوهشگران و محققانی که با ارسال مقالات خود بر غنا و محتوای این همایش علمی افزوده‌اند سپاسگزاری کند. همچنین از کمیته اجرایی همایش که در چاپ و انتشار مجموعه مقالات همایش، قبول زحمات کردند، تقدیر می‌شود. در پایان از کلیه عزیزانی که در دبیرخانه کمیته علمی برای وصول، ارسال برای داوری، اعمال نظرات داوری، تماس‌های مستمر با نویسندگان مقاله و آماده‌سازی آثار، همت و تلاش فراوان مبذول داشته‌اند، تشکر نماید.

سید رضا صالحی امیری

دبیر علمی همایش